

CRNA GORA
MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE,
ŠUMARSTVA I VODOPRIVREDE

amis

BILTEN

46 – 2008 Živa stoka

AGRARNI MARKETINŠKI INFORMACIONI SISTEM
CRNE GORE

12. novembar 2008. Vol. 3, Broj 46

Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Crne Gore www.minpolj.vlada.cg.yu
www.amiscg.org

Ponuda na stočnim pijacama	2-3
Pregled cijena žive stoke	3-7
Njega krava pri teljenju	8

PONUDA NA STOČNIM PIJACAMA

Dobra ponuda priplodnih ovaca

Najbolja ponuda priplodnih ovaca predhodne nedjelje bila je na beranskoj stočnoj pijaci i to 56 grla sa cijenom od 80 do 150€/grlu.

U Baru ponuđeno je 40 ovaca, a cijena im je bila 80€/grlu.

U Pljevljima u ponudi je bilo takođe 40 ovaca sa cijenom od 85 do 100€/grlu, trgovina se obavljala na farmi i na pijaci.

U Bijelom Polju u ponudi je bilo 18 ovaca i cijena im se kretala od 80 do 100€/grlu.

U Nikšiću trgovina ovacama se obavljala na farmama i na pijaci u ponudi je bilo 35 grla sa cijenom od 100 do 130€/grlu.

Na podgoričkoj stočnoj pijaci ponuđeno je 30 ovaca, sa cijenom od 90 do 140€/grlu.

Cijene stočne hrane su bez promjena. Cijena livadskog sijena je najvisočija u Beranama i to 0,16 do 0,25€/kg, dok je u Bijelom Polju cijena 0,12 do 0,16€/kg.

Bar

Cijene žive stoke ove nedjelje odgovaraju istim od prethodne. I dalje nemamo ponude na pijaci pa se trgovina obavlja na farmi direktno. Registrovali smo trgovinu priplodnih grla ovaca i koza koju namo tako često.

Berane

Na stočnoj pijaci u Beranama ove nedjelje ponuda, tražnja i cjenovni trend bili su na nivou od prošle nedjelje.

Nikšić

Porasla je cijena junadi, težine preko 300 kg, pa se ona sada dominantno prodaju po cijeni od 2€ za kilogram žive mjere. Na stočnoj pijaci ponuđeno je troje jag-njadi, tri priplodne ovce, tri priplodne koze, kao i jedna priplodna krava (melez), što znači da je ponuda i dalje vrlo loša.

Pljevlja

Na pljevaljskim pijacama protekle sedmice zabilježena je dobra ponuda teladi,

jagnjadi i nešto bolja ponuda krava za klanje. Trgovina se obavljala i na farmama, a to se odnosi na priplodne ovce i priplodne junice. Cijene su bez bitnijih promjena.

Bijelo Polje

U toku ove sedmice na bjelopoljskim stočnim pijacama najbolja ponuda je kao i prošle nedjelje bila kod kategorija teladi, priplodnih ovaca i kategorije jagnjadi. Cijena su na prošlonedjeljnom nivou.

Podgorica

Nešto niže cijene u odnosu na prošlu nedjelju obilježile pijačni dan u Podgorici. Prosječna cijena teladi je bila 3,1€ po kg žive mjere, šilježad su stajala prosječno po 2,4€ dok su junad koštala po 2€ po kg žive mjere. Stoke je bilo neuporedivo manje u odnosu na prethodne pijačne dane pogotovo šilježadi kojih je bilo oko 65 grla za razliku od prošlog ponedjeljka kada ih je bilo oko 400. Bala sijena težine oko 20 kg koštala je 3,5€.

CRNA GORA MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE, ŠUMARSTVA I VODOPRIVREDE

IZVJEŠTAJ O CIJENAMA ŽIVE STOKE

Datum prikupljanja podataka: 6 – 12. 11. 2008. godine
Izveštaj sastavila: Služba za selekciju stoke

	Stoka Rasa jm	Bar Stočna pijaca	Berane Stočna pijaca	Bijelo Polje Stočna pijaca	Nikšić Stočna pijaca	Pljevlja Stočna pijaca	Podgorica Stočna pijaca	Crna Gora
1	Telad 80-160 kg SIM kg	~	2.80 (2.80-2.80)	3.20 (3.00-3.40)	~	3.10 (3.00-3.20)	~	3.03 (2.93-3.13)
2	Telad 80-160 kg kg	2.90 (2.70-3.10)	2.50 (2.50-2.80)	3.10 (2.80-3.20)	3.10 (3.00-3.20)	3.00 (2.90-3.00)	3.10 (3.10-3.30)	2.95 (2.83-3.10)
3	Junad do 300 kg kg	~	~	1.60 (1.50-1.70)	2.30 (2.00-2.50)	~	2.00 (2.00-2.20)	1.97 (1.83-2.13)
4	Junad preko 300 kg SIM kg	~	~	1.60 (1.50-1.70)	~	~	~	1.60 (1.50-1.70)
5	Junad preko 300 kg kg	1.80 (1.80-1.80)	1.50 (1.50-2.00)	1.50 (1.50-1.60)	2.00 (1.80-2.20)	1.70 (1.60-1.90)	~	1.70 (1.64-1.90)
6	Krave za klanje SIM kg	~	1.00 (1.00-1.20)	~	~	1.20 (1.10-1.50)	~	1.10 (1.05-1.35)
7	Krave za klanje kg	1.00 (0.90-1.10)	0.80 (0.80-1.00)	0.80 (0.80-0.90)	1.00 (0.80-1.20)	1.00 (0.90-1.10)	1.00 (0.80-1.30)	0.93 (0.83-1.10)
8	Prasad kg	~	~	3.10 (3.00-3.30)	3.50 (3.20-3.50)	~	3.20 (3.10-3.30)	3.27 (3.10-3.37)
9	Jagnjad kg	2.50 (2.50-2.50)	2.30 (2.20-2.30)	2.30 (2.30-2.30)	2.30 (2.30-2.50)	2.30 (2.20-2.30)	~	2.34 (2.30-2.38)
10	Šilježad kg	~	~	~	~	2.10 (2.00-2.30)	2.40 (2.30-2.50)	2.25 (2.15-2.40)
11	Ovce za klanje kg	~	~	~	1.65 (1.50-1.80)	1.50 (1.40-1.60)	1.70 (1.50-1.80)	1.62 (1.47-1.73)
12	Ovnovi kg	~	~	~	2.00 (2.00-2.20)	~	~	2.00 (2.00-2.20)
13	Jarad kg	~	2.20 (2.20-2.50)	2.40 (2.30-2.50)	2.75 (2.50-2.75)	~	2.60 (2.50-2.80)	2.49 (2.38-2.64)

	Stoka Rasa jm	Bar Stočna pijaca	Berane Stočna pijaca	Bijelo Polje Stočna pijaca	Nikšić Stočna pijaca	Pljevlja Stočna pijaca	Podgorica Stočna pijaca	Crna Gora
14	Priplodne ovce grlo	80.00 (80.00- 80.00)	110.00 (80.00- 150.00)	95.00 (80.00- 100.00)	110.00 (100.00- 130.00)	90.00 (85.00- 100.00)	100.00 (90.00- 140.00)	97.50 (85.83- 116.67)
15	Priplodne koze grlo	70.00 (70.00- 70.00)	80.00 (80.00- 90.00)	~	90.00 (80.00- 100.00)	~	70.00 (70.00- 85.00)	77.50 (75.00- 86.25)
16	Priplodne junice HF grlo	~	~	~	1,200.00 (1,000.00- 1,400.00)	1,200.00 (1,100.00- 1,200.00)	~	1,200.00 (1,050.00- 1,300.00)
17	Priplodne krave HF grlo	~	~	~	1,300.00 (1,000.00- 1,500.00)	1,200.00 (1,150.00- 1,200.00)	850.00 (740.00- 880.00)	1,116.67 (963.33- 1,193.33)
18	Priplodne krave Smeđa grlo	~	~	~	~	1,100.00 (1,150.00- 1,200.00)	~	1,100.00 (1,150.00- 1,200.00)
19	Priplodne krave Melez grlo	700.00 (700.00- 700.00)	800.00 (500.00- 1,200.00)	750.00 (700.00- 1,000.00)	650.00 (500.00- 800.00)	~	660.00 (600.00- 750.00)	712.00 (600.00- 890.00)

*Kvalitet proizvoda je dobar ukoliko drugačije nije naznačeno

Cene žive stoke - stočne pijace u Srbiji za period 3-9.11.2008. godine

Jedinica mere din/kg		Težina/ uzrast	Rasa	Centralna Srbija										Vojvodina						Dominantna cena Srbija				
				Beograd Obrenovac	Čačak	Kragujevac	Kraljevo	Loznica	Niš - Beljin	Pirot	Požarevac	Smederevo	Vranje	Zajččar	Kikinda	Novi Sad	Pančevo	Sombor	S.Mitrovica		Subotica	Zrenjanin		
Dviske	Jagnjad	sve		140	---	130	---	135	---	---	---	---	---	---	150	---	---	---	120	---	---	---	---	---
		sve		190	180	200	---	---	170	180	200	200	180	180	200	170	190	200	180	180	---	180	180	
Jarići	do 300 kg	sve		---	---	180	---	140	150	170	160	170	150	150	---	---	---	---	160	---	---	---	---	---
		HF		---	---	130	---	---	---	---	---	---	---	---	---	135	---	---	---	155	---	---	---	---
Junad	do 300 kg	SM		180	---	160	---	---	140	160	170	---	160	165	---	---	---	---	200	---	---	---	---	---
		sve		170	170	140	---	---	---	---	160	---	---	170	155	---	150	---	165	180	---	165	170	---
Koze	Krave za klanje	sve		---	---	80	---	90	90	---	80	---	80	80	---	---	---	90	90	70	---	---	---	80
		HF		---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	80	90	---	---	100	---	---	---	---
Krave za klanje	>130 kg	SM		---	100	90	---	---	90	90	100	---	100	95	---	---	100	---	120	---	---	---	---	100
		sve		140	150	140	---	---	120	90	---	130	130	120	150	80	---	---	130	130	---	125	130	---
Krmače za klanje	Ovca	sve		110	120	110	---	---	110	100	80	100	120	100	100	---	95	100	90	95	---	90	100	---
		sve		140	120	130	---	---	---	---	---	---	120	---	120	---	---	---	---	160	---	---	---	120
Ovnovi za priplod	Prasad do 15 kg	sve		210	220	200	---	---	185	180	210	200	250	200	200	150	200	200	210	---	---	200	200	---
		sve		200	200	190	---	---	170	170	210	200	230	180	200	---	180	200	200	200	---	200	200	---
Priplodne junice	Priplodne krave	sve		---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	180	---	---	---	---	---
		HF		---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	150	---	---	---	---
Priplodne krave (din/grlu)	Šilježad	SM		---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	180	---	---	---	160	---	---	---	---	---
		sve		140	---	140	---	150	140	---	170	140	---	160	---	---	---	150	130	140	---	---	---	140
Telad	80-160 kg	HF		220	---	210	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	230	210	---	200	---	---	---	210
		SM		270	260	250	---	270	240	230	220	---	250	240	290	250	260	250	300	---	---	---	250	
Tovljenici	>130 kg	sve		170	180	160	---	---	165	130	---	165	170	170	170	135	160	160	165	---	---	170	170	---
		sve		165	170	140	---	---	140	120	---	140	150	140	160	---	140	150	140	150	---	150	140	---

Izvor: STIPS

Cijene su izražene u dinarima. (1Euro = 85 dinara)

Prikaz cijena u kn/kg za grupu proizvoda / stoka, meso i mesne prerađevine

Prices for product group Stočni sajam-livestock market

Geografska podjela: HR Regije

U razdoblju: od 27.10.2008 do: 02.11.2008(Tjedan:44)

Uspoređeno s razdobljem: od 13.10.2008 do: 19.10.2008(Tjedan:42)

Proizvod	Tip	Hrvatska		
		Cijena	Stara	Razl.
tele simental (80-160 kg)-calf .	Min	22,00	22,00	0,00
	Max	31,00	31,00	0,00
	Prosjeck	26,15	26,44	-0,29
tele holstajn (80-160kg)-calf .	Min	17,00	17,00	0,00
	Max	29,00	28,00	1,00
	Prosjeck	23,51	23,31	0,20
junica simental (za klanje)-heifer .	Min	12,00	10,00	2,00
	Max	15,00	15,00	0,00
	Prosjeck	13,82	13,55	0,27
junica holstajn (za klanje)-heifer .	Min	11,00	11,00	0,00
	Max	12,00	12,00	0,00
	Prosjeck	11,37	11,37	0,00
bik simental (>450kg)-beef .	Min	12,00	13,00	-1,00
	Max	18,00	18,00	0,00
	Prosjeck	15,03	15,17	-0,14
bik holstajn (300-450 kg)-beef .	Min	12,00	12,00	0,00
	Max	14,00	14,00	0,00
	Prosjeck	12,63	12,63	0,00
krava simental (za klanje)-cow .	Min	4,00	4,00	0,00
	Max	12,00	12,00	0,00
	Prosjeck	8,95	8,80	0,15
odojak (25-35 kg)-piglets .	Min	10,00	13,00	-3,00
	Max	20,00	22,00	-2,00
	Prosjeck	13,94	15,24	-1,30
svinja (80-120 kg)-pig .	Min	10,00	10,00	0,00
	Max	20,00	20,00	0,00
	Prosjeck	12,48	12,32	0,16
krmača (za klanje)-sow .	Min	5,00	5,00	0,00
	Max	12,00	12,00	0,00
	Prosjeck	7,73	7,60	0,13
janjad-lambs .	Min	18,00	18,00	0,00
	Max	28,00	30,00	-2,00
	Prosjeck	26,12	25,99	0,13

Cijene su izražene u kunama. (1Euro = 7,3 Kuna)

Izvor: TISUP

COMMISSION EUROPEENNE		CENE STOKE ZA KLANJE U EU																							Datum							
Direction générale de l'Agriculture		CENE NA TRŽIŠTU ZEMLJE ČLANICE																							od: 27.10.08							
D2. Viandes bovine, porcine, ovine et aviculture		PRIX DE MARCHÉ - ETATS MEMBRES																							do: 02.11.08							
		MARKET PRICES - MEMBER STATES																														
(EURO/100kg P.C/DW)	BE	BG	CZ	DK	DE	EE	GR	ES	FR	IE	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	UK	EU	Promena poslednji			
Junad U2	336.1	309.1	369.5	342.4	439.6	332.3	361.0	321.8	380.6					240.4	351.1	359.8	339.5	254.1	345.5	244.7	320.2	286.8	384.7	277.2	328.2		360.3		-0.29			
Junad U3	312.6	304.8	364.3	340.4	424.8	342.7	347.0	327.4	381.9					241.7	335.9	355.4	340.9	263.1	337.3	240.7	322.4			278.9	328.5		350.0		-0.37			
Junad R2	300.4	301.0	343.3	335.8	280.9	47.4	337.1	330.0	363.3	327.3			203.2	218.0	335.3	241.4	308.6	328.5	246.6	336.3	229.2	314.2	291.0	347.9	279.7	320.6	326.9		-0.55			
Junad R3	269.4	291.5	347.1	332.2	241.2	49.3	327.2	323.0	367.3	351.7			240.1	223.9	294.0		291.0	309.5	330.7	255.6	332.1	223.0	318.9	281.7	353.0	286.8	321.6	326.8		-0.85		
Junad O2	259.1	233.7	274.1	319.4	298.6	212.6	407.4	249.9	291.0	304.3	297.2	282.0	185.7	211.0	280.8	256.7	291.0	300.1	307.8	244.4	312.1	229.1	291.0	278.1	289.3	260.4	299.6	279.2		-1.45		
Junad O3	245.5	238.8	276.3	312.9	301.0	213.9	396.7	311.2	266.0	302.0	276.8	282.0	204.7	218.7	282.7	291.0	278.4	314.0	249.7	307.7	230.8	294.5	286.7	297.9	269.3	304.4	294.8		-1.54			
Junad	306.9	235.7	292.4	322.3	325.2	215.7	412.5	323.3	330.5	37.9	361.1	282.0	191.6	214.7	336.7	254.7	291.0	309.3	333.6	248.7	331.0	231.9	312.9	284.7	297.6	271.5	313.3	326.6		-0.79		
Bikovi R3	279.5	218.8	297.1	190.7				227.0	233.9				227.9			291.9	252.9											256.2		27.4		
Bikovi	279.5	218.8	297.1	190.7				227.0	233.9				227.9			291.9	252.9											256.2		27.4		
Goveda U2								348.0	316.6							339.1												333.6		-7.79		
Goveda U3								348.0	344.8							346.8												336.3		-4.49		
Goveda U4								327.0	316.9							343.1												339.5		-5.66		
Goveda R3								312.0	308.5							330.2												317.6		-2.29		
Goveda R4								265.0	308.2							334.0												268.4		-3.21		
Goveda O3								257.0	297.7							284.2												265.5		-3.16		
Goveda O4								251.0	297.7							302.0												264.8		-2.71		
Goveda								287.8	304.3							299.8												265.3		-3.20		
Krave R2	286.9							312.0	249.7							184.2	203.7											257.3		-1.70		
Krave R3	278.5	244.0	280.8	270.0			176.3	197.3	316.0	276.5	274.2		188.0	165.4	300.0	196.5												239.5		-4.96		
Krave R4	240.8	279.3	270.8	205.3				234.8	300.0	275.9						195.2												216.9		-3.14		
Krave O2	252.7	174.9	221.3	226.0	244.5	114		187.5	248.0	257.8	226.0		177.3	182.5	271.7	199.3											200.6		-2.71			
Krave O3	245.3	177.4	211.8	249.0	249.5	118	186.5	187.6	253.0	265.0	243.3		166.7	161.2	257.3	201.5											204.3		-4.17			
Krave O4	239.5	207.8	249.9	255.6	162.8		184.9	184.0	245.0	268.1			164.4	160.8	201.5	201.5											177.0		-3.88			
Krave P2	211.1	187.5	184.3	184.1	201.2	149.4	152.9	168.2	186.0	219.9	210.3	157.0	172.0	168.7	248.0	179.0											172.2		-3.65			
Krave P3	166.1	114	218.6	214.3	148.2	137.5	155.2	155.2	224.0	254.7	223.2	157.0	161.4	165.7	254.8	177.8											154.4		-5.10			
Krave	246.7	185.3	215.9	220.6	244.5	153.0	176.9	186.1	253.3	259.3	224.8	157.0	169.6	161.3	269.7	182.1											188.4		-4.06			
Junice U2	348.0							313.9	366.0	320.7	429.3					359.4												303.9		-2.91		
Junice U3	330.0							327.6	391.0	324.1	477.6					304.4												280.1		-1.53		
Junice R2	285.0	253.4	287.5	314.5	231.4		385.7	266.0	328.0	314.9	388.0			187.9	334.1												301.3		321.9		0.40	
Junice R3	269.5	246.2	309.8	309.8	228.2	383.4	310.8	329.0	316.8	401.8				193.3	316.7	208.0											302.2		324.3		-2.18	
Junice R4	242.0	302.7	300.1	224.9			243.2	307.0	317.6					185.9														257.1		316.7		-2.71
Junice O2	229.4	242.5	248.6	218.9	392.2		283.5	269.0	300.0	301.5			170.9	185.0	240.0	207.8											210.0		264.8		-2.00	
Junice O3	222.8	275.4	252.6	227.4	371.5		291.2	274.0	301.7	263.8			244.0	176.6	187.5	265.4	208.0										208.7		253.3		-2.31	
Junice O4	164.6	264.4	256.9				318.7	267.0	302.0				244.0	177.7	203.1	201.7												188.9		293.0		-2.80
Junice	312.3	234.6	287.7	286.6	223.0	382.5	303.9	346.7	311.7	403.3	244.0	173.9	186.9	311.7	207.4	262.0	252.8	294.4	218.0	337.2	231.4	269.8	207.1	255.0	256.2	327.5	319.5		-2.05			
Poluke	267.1	216.2	251.0	276.4	285.8	190.7	369.8	294.1	287.1	297.2	345.5	235.2	182.5	182.9	305.9	211.5	161.2	247.8	296.4	224.2	297.6	208.0	273.2	226.4	251.1	247.0	309.9	290.9		-2.27		
Promena poslednje nedelje	-2.0	45.9	8.0	19	-6.3	0.6	3.9	-0.5	-5.0	0.8			-0.4	-9.4	-6.3	13.8	34.7	-4.4	-4.6	4.3	3.2	1.8	-6.2	-3.3	-2.5	-1.5	-5.3	-2.27				

Izvor: EU Komisija

NJEGA KRAVA PRI TELJENJU

Boks za teljenje krava treba da je očišćen, dobro provjetren i dezinfikovao prije svakog teljenja. Ne preporučuje se premještanje stonih grla u odvojene bokse za teljenje kratko vrijeme prije teljenja zato što je kravama potrebno neko vrijeme da se prilagode novom okruženju. Ako se prostor za teljenje nalazi na otvorenom, treba da je zaklonjen od sunca, vjetra i kiše.

Pošto je imuni sistem krava slabiji pri teljenju i time je veća vjerovatnoća da dođe do bakterijskih infekcija, okruženje gdje će se krava teliti treba da bude što čistije. Za vrijeme ili nakon teljenja može da dođe do endometritisa, tako da se osobe koje asistiraju pri teljenju moraju striktno pridržavati higijenskih standarda. Takođe, pomoćna oprema pri teljenju (konopci i sredstva za podmazivanje) mora biti higijenski ispravna i nikad ne treba koristiti sapun ili drugi dezinficijens kao sredstvo za podmazivanje.

Znaci koji ukazuju da je teljenje otpočelo su sljedeći: krave postaju nemirne, vime otiče, otok vulve i opuštanje ligamenata između sednjačne kvrge i korena repa. U nekim slučajevima sise puštaju mlijeko i tada se preporučuje muža određene količine mlijeka kako bi se smanjio pritisak u vimenu, a nakon muže, sise treba dezinfikovati. Većina krava se teli bez pomoći, ali je potrebno ipak pažljivo nadgledati teljenje u slučaju da je pomoć potrebna i da bi se teletu pružila odgovarajuća njega nakon teljenja. Ako se sumnja na abnormalno teljenje ili ako se ono ne odvija normalnim tokom, potrebno je pozvati veterinara. Žurba i korištenje sile u toku teljenja može uzrokovati povrede u genitalnom

sistemu krave, a i one će biti jako iznurene nakon teljenja. Proces teljenja se mora odvijati bez poteškoća kako bi se krave poslije mogle lako oporaviti i povratiti snagu.

Nakon teljenja kravama treba dati svježu i mlaku vodu i još joj pružiti nešto visoko kvalitetnog sijena ili osušene repine rezance da bi joj se stimulisao apetit.

Samo u slučaju da se u bronhijalnim tubama teleta nalazi sluz, potrebno ga je odmah nakon teljenja podići na zadnje noge da bi se sluz izbacila. Odmah po rođenju, teletu se mora dezinfikovati pupčana vrpca u rastvoru joda. Važno je da tele što pre dobije kolostrom i to najmanje 2 litre ubrzo po teljenju. Nakon par sati, tele treba smjestiti u individualni boks. U prosjeku je potrebno 25-30 dana da se reproduktivni trakt krave vrati u normalno stanje i obično ciklus estrusa počinje dve nedjelje nakon teljenja. Ovaj period može biti produžen ako je kod teljenja bila potrebna pomoć i ako se radilo o zaostaloj posteljici ili endometritisu. U periodu nakon teljenja treba posebno obratiti pažnju na krave da bi se što pre uočila svaka nepravilnost. Može se konsultovati veterinar kako bi se krava brže oporavila i pripremila za novo osjemenjavanje.

Osjemenjavanje se obično vrši 50-75 dana po teljenju. Za prvotelke i starije krave koje su ranije imale teškoće u teljenju je od velike važnosti da sjeme potiče od bikova koji daju laka teljenja. Vođenje evidencije o podacima vezanim za teljenje, pomoći će farmeru u izboru dokazanih bikova.